

Arbetsrätt - översiktligt

Trainee Halland november 2020

Vad är arbetsrätt?

- Med arbetsrätt avses de rättsregler som gäller förhållandet mellan arbetsgivare å ena sidan och arbetstagare och arbetstagarorganisationer å andra sidan.
- Dessa regler finns i arbetsrättslig lagstiftning, kollektivavtal och enskilda anställningsavtal.

Politisk demokrati

- En förutsättning för medbestämmandelagens tillämpning inom den offentliga verksamheten är att parterna på den offentliga arbetsmarknaden värnar om den politiska demokratin sådan den har fastlagts i regeringsformen, övriga grundlagar samt genom kommunallagen (KL).
- Arbetstagarna inom den offentliga sektorn ska inte ha större inflytande över verksamheten än medborgarna har genom att rösta i de allmänna valen.
- Den offentliga verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet ska avgöras genom beslut av de politiskt ansvariga organen eller på deras uppdrag av myndighet.

Arbetsrätt - översiktligt

- Decemberkompromissen
- Saltsjöbadsavtal
- MBL
- Samverkan

Förhållandet mellan lag och kollektivavtal

Lag

- Lag om Anställningsskydd (LAS)
- Lag om medbestämmande i arbetslivet (MBL)
- Lag om facklig förtroendemens ställning på arbetsplatsen (förtroendemannalagen, FML)
- Semesterlag (SemL)
- Föräldraledighetslag (FLL)
- Diskrimineringslag (DL)
- Arbetsmiljölagen (AML)
- Arbetstidslagen (ATL)

Anställningen

- Anställningsformer
- Anställningens ingående
- Under anställningen

Anställningsformer

- Tillsvidareanställning
- Tidsbegränsad anställning
  - Allmän visstidsanställning
  - Vikariat
  - Säsongsarbete
  - Arbetstagare som fyllt 67 år
  - Överenskommelse om tidsbegränsad anställning för förvaltningschef
  - Tidsbegränsat chefsförordnande och tillsvidareanställning

Anställningens ingående

- Anställningsinformation
- Företrädesrätt
- Deltidsanställning
- Höjd sysselsättningsgrad

Under anställningen

- Utföra avtalat arbete
- Följa avtalade ordningsregler
- Följa säkerhetsföreskrifter och använda skyddsutrustning
- Vara lojal mot arbetsgivaren
- Samarbeta med kollegor, chefer och underställd personal
- Bisyssla

Arbetsgivarens skyldigheter

- Betala lön
- Tillhandahålla övriga avtalade anställningsförmåner
- Tillhandahålla god arbetsmiljö
- Vara lojal mot arbetstagaren
- Samarbeta med arbetstagaren

Anställningens upphörande

- **Arbetstagaren säger upp sig själv**
- **Arbetsgivaren avslutar anställningen**
- **Saklig grund för uppsägning**
- **Förfarande vid uppsägning**
- **Turordning vid arbetsbrist**
- **Företrädesrätt till återanställning**
- **Främjandelagen**
- **Avskedande**

Arbets tid

- Ordinarie arbetstid
- Arbetstid vid "hård" vecka
- Övertid
- Mertid
- Nödfallsarbete
- Jourtid
- Beredskap
- Arbetstidens förläggning
- Rast
- Dygnsvila
- Veckovila

Arbets-tid

Genomsnittlig veckoarbetstid	Allmänna Bestämmelser (AB)				Särskilda protokollsanteckningar				
	40 tim.	38 tim. 15 min. - 40 tim.	38 tim. 15 min.	34 tim. 20 min. eller 36 tim. 20 min.	37 tim.	36 tim. 20 min.	34 tim. 20 min.	36 tim. 20 min.	34 tim. 20 min.
Huvudöverens-kommelse (HÖK)	Helgfri vecka	Prop. arbetstid	Helgdagar ingår	Kont. eller intermittent treskift (helgdagar ingår)	Helgdagar ingår	Ständig natt helgdagar ingår	Ständig natt helgdagar ingår Hälso- och sjukvård landsting och region	Rotation dag/natt helgdagar ingår, minst 20% nattpass	Rotation dag/natt helgdagar ingår, minst 30% nattpass
Kommunal	x	x	x	x	x**	x		x	
Läkarförbundet	x	x	x	x					
Vårdförbundet/Fysio-terapeuterna	x	x	x	x		x	x	x	x
Allmän kommunal verksamhet ***	x	x	x	x					
Akademikeralliansen****	x	x	x	x					
Lärarnas samverkansråd	x**	x	x	x					

* Kommunal bytte löneutrymme/överlappningstid mot arbetstidsförkortning HÖK 1988 - 1989

** Särskilda bestämmelser om fördelning av lärarnas ordinarie arbetstid över året finns i bilaga M

*** Allmän kommunal verksamhet har om arbetstid för tandhygienist, tandsköterska och tandvårdsbiträde m fl vid sjukhus för psykiatrisk vård och vårdinrättning för psykiskt funktionshindrade samt för arbetstagare med anställning för att tillgodose tandvård åt enbart förskolebarn eller svårhanterliga barn. För dessa är den ordinarie arbetstiden för helgfri vecka 39 timmar per vecka. Det finns även särskild bestämmelse om 1 timme och 55 minuter kortare arbetstid för behandlingsassistent inom landstingssektorn med ständig natt än motsvarande heltidsanställd arbetstagare (HÖK 17, bilaga 3).

**** För tandhygienist vid sjukhus för psykiatrisk vård och vårdinrättning för psykiskt funktionshindrade samt för anställda som ska tillgodose tandvård för enbart förskolebarn samt svårbehandlade barn är arbetstidsmättet 39 timmar i genomsnitt per helgfri vecka

Semester

- Semesterförmåner
- Intjänandeår
- Semesterår
- Lagen 25 semesterdagar per semesterår
- Enligt AB

Ålder	-39	40-49	50-
Antal semesterdagar	25	31	32

Semesterlönegrundande frånvaro

- sjukdom, arbetsskada
- föräldraledighet
- smitta
- viss utbildning
- militärtjänst
- svenskundervisning för invandrare
- närståendevård